

NO ONE CAN MAKE THE COUNTRY FAMOUS IN SPORTS

Madaminov Orifjon

Physical Education Teachers

Muhiddinov Abdumannop

Physical Education Teachers

ANATATION

This article examines and analyzes the attention paid to sports in the Republic of Uzbekistan and in other countries.

Keywords: desporter, absurdity, professionals, sports delegation, public, federation.

INTRODUCTION

Sport bu-sog'lik, sport bu-hayot, sport bu-absurdlik darajasiga yetkazilgan jismoniy tarbiya! Bunday jumalarni yana ko'plab misol qilishimiz mumkin. Lekin yuqorida aytilganidek mamlakatning tez dunyoga tanilishi, uni mamalakat sifatida shakllanishi uchun qaysidir ma'noda sportning ahamiyati juda kata. Shunday ekan biz sport haqida nimalarni bilamiz o'zi. Uning jamiyat uchun qanday ahamiyati bor:

Sport so'zining ma'nosi (fransuschada: desporter-"o'ynamoq", "maza qilmoq") qatnashuvchilarning jismoniy va /yoki aqliy qobiliyatlarini solishtirishga va /yoki zavqlanishga mo'ljallangan tayinli qoidalarga ega faoliyat turidir.

Sport (inglizchada: sport-o'yin)-jismoniy madaniyatning tarkibiy qismi, jismoniy tarbiya vositasi va usuli, jismoniy mashqlarni turli majmualari bo'yicha musobaqalar tashkil etish, tayyorlash va o'tkazish tizimi. Sportning maqsadi kishilarning sog'ligini mustahkamlash va umumiy jismoniy rivojlantirish bilan birga sport musobaqalarida yuqori natija va g'alabalarga erishishdir. Dastlabki sport musobaqalari Yunonistonda bo'lib o'tgan. Xalqaro olimpiada qo'mitasi tashkil qilinganidan keyin sport juda tez rivojlana boshladi, 1896-yilda 1-zamonaviy olimpiada o'yinlari o'tkazildi.

Sport turlarining ikki asosiy guruhi mavjud: milliy sport turlari va xalqaro sport turlari. Milliy sport turlari xar bir xalqning o'ziga xos turmush tarzi, mehnat faoliyati va dam olish sharoiti asosida rivojlangan. Xalqaro sport turlari muayyan sharoitlarda musobaqalar o'tkazishning umumlashtirilgan tizimlaridan iborat bo'lib, bunda musobaqa ishtirokchilarining o'zaro munosabatlarini, natijalarini hisobga olish va baholashni xalqaro miqyosida bir xil tartibga keltirish, yagona qoidalardan foydalanishga asoslangan mahsus cheklashlar nazarda tutiladi.

O'zbekiston Respublikasida sport umumdavlat ishi hisoblanib, jismoniy madaniyat bilan birga axolining barcha qatlamlarini va yosh guruhlarini qamrab olgan. Mamlakatimizda 50 dan ziyod sport turi ommalashgan, ulardan 30 turi olimpiada o'yinlari dasturiga kirirtilgan. Sport sohasida juda kata yutuqlarga erishgan fuqorolar, jismoniy tarbiya va sportni rivojlantirishda alohida xizmat ko'rsatgan sport ustozlari, sportchilarni taqdirlash maqsadida "O'zbekiston iftixori", "O'zbekiston Respublikasida xizmat ko'rsatgan sport

ustozlari", "O'zbekiston Respublikasida xizmat ko'rsatgan sportchi" faxriy unvonlari ta'sis etilgan.

Shunday ekan sportchilarimiz ularga yaratilayotgan shart sharoit va inkoniyatlardan keng foydalanib jaxon arenalarida yurtimiz bayrog'ini yuksaklarga ko'tarib munosib g'alabalarni qo'lga kiritmoqdalar.

O'zbekiston Respublikasining milliy sport qo'mitasi jamoasini xalqaro maydonlarda mustahkam va baland cho'qqilarni zabt etgan xolda o'z tarkibiy sonini yildan-yilga ko'paytirib bormoqda. Sportchilarimizning yuqori cho'qqilarga erishishi yosh respublikamizning xalqaro maydondagi obro'sini mustahkamlashda shubhasiz ko'maklashadi. Nufuzli anjumanlarda milliy bayrog'imizni himoya qiluvchi yoshlar mahsus yakka va o'yin sport turlarining professionallari o'z tayyorgarliklarini va mahoratlarini namoyish etib mamlakatimizning boy sport ana'nalariga egaligini namoyon etmoqdalar va tasdiqlamoqdalar. Jismoniy tarbiya va professional sport sohasida yuqori cho'qqilarga erishish jiddiy yondoshishni, katta mehnatni va moddiy xarajatlarni talab qiladi. Mana shularning barchasi mavjud bo'lgandagina sportning bir me'yorda doimiy rivojlanishiga erishish mumkin.

Ko'pgina mamlakatlarning tajribalariga qaraganda, milliy sport va jismoniy tarbiya taqdirlari haqida davlat tomonidan gamxo'rlik qilinishi hech shubxasiz juda katta foyda keltirmoqda. Ijtimoiy sohadagi ushbu moddalarni qo'llab-quvvatlashda birinchi navbatda o'smir bolalarni va jamiyatning yosh muhitini ruhiy-jismoniy sog'lomlashtirish maqsadida barcha qulay sharoitlarni yaratmoqda.

Shuni ta'kidlash muhimki, O'zbekiston mazkur yo'nalish bo'yicha uning yuksak ahamiyatini tushunadigan mamlakatlar qatoridan joy egallagan va uni tark etmay kelmoqda. Mamlakatning hukumat tuzilmalari, jamoat tashkilotlari va sport muassasalari sport va jismoniy tarbiya sohasida moddiy-texnik bazasini rivojlantirish, ommaviylikka erishish, professional sportni kuchaytirish kabi muhim muammolarni har doim birgalikda yechishda hamjihat faoliyat olib bormoqda.

Sportni qo'llab-quvvatlashga yo'naltirilgan kompleks chora-tadbirlar o'zining samarasini bermoqda. Mustaqillik yillarida O'zbekistonning sport delegatsiyasi jami 5ta Olimpiya va 9 ta Osiyo o'yinlarida vatanimiz sporti sha'nini munosib himoya qildilar. Olimpiya o'yinlari davomida O'zbekiston vakillari tomonidan 6 ta oltin, 5 ta kumush va 11 bronza medallari, Osiyo o'yinlarida esa 54 ta oltin, 76 kumush va 93 ta bronza medallari qo'lga kiritildi. Bu yutuqlar shundan dalolat beradiki, O'zbekiston yil sayin sport sohasi jadal sur'atlar bilan rivojlanayotgan davlatlar qatoridan joy olmoqda.

Respublikada sportni rivojlantirish bo'yicha asosiy faoliyatni O'zbekiston Respublikasi madaniyat va sport vazirligi olib boradi va muvofiqlashtiradi. Shu bilan bir qatorda olimpiya xarakatini kelgusida rivojlantirish tadbirlarini va ularda respublika sportchilarini ishtirok etishini ta'minlash 1993-yilda Xalqaro Olimpiya xarakatiga a'zo bo'lgan Milliy Olimpiya Qo'mitasi zimmasidadir.

Bugungi kunda O'zbekiston milliy sport federatsiyalari 32 sport turi bo'yicha xalqaro federatsiyalarning a'zosi hisoblanib, ular xalqaro musobaqalarda ishtirok etish huquqiga egadirlar.

Jismoniy tarbiya va sport bo'yicha mutaxassislarni tayyorlashni O'zbekiston davlat jismoniy tarbiya instituti amalga oshiradi. Unda har yili 2 mingga yaqin talabalar tahsil olmoqda. Oliy o'quv yurti jismoniy tarbiya o'qituvchilarini va sport bo'yicha murabbiy-o'qituvchilarni tayyorlamoqda.

Sportning katta tennis turi ommaviylik bo'yicha «birinchi o'rin»dagi sport turidan qolishmaydi. Respublikada tennisning rivojlanganlik darajasini O'zbekiston tennischilarning muvaffaqiyatlari orqali ko'rish mumkin. 1994 yildan buyon mamlakatning barcha yirik shaharlarida har yili jahonning kuchli tennischilari ishtirokida xalqaro turnirlar o'tkazilmoqda. Respublika poytaxtining asosiy tennis musobaqasi «Prezident sovrini» bo'lgan yillik turniri hisoblanadi.

O'zbekiston boks bo'yicha Osiya chempionati, taekvando bo'yicha Osiya va Okeaniya chempionati, erkin kurash bo'yicha «A» darajali xalqaro turnir kabi nufuzli musobaqalar va turnirlarning o'tkazish joyi bo'lib kelmoqda.

Olimpiya o'yinlari turkumiga kiruvchi sport turlari bo'yicha terma jamoalar oily sport ta'lim muassasalarida tayyorlanmoqda. Bu sport dargohlarida oily toifali 2000 nafar sportchilar 150 nafar malakali mutahassislar qo'l ostida tayyorlanishmoqda. Ular 32 ta sport turlari bo'yicha milliy jamoa asoslarini tashkil etadilar. Mazkur maktablar qoshidagi Olimpiyaga tayyorlov markazlarida istiqboli porloq va iqtidorli atletlar shug'ullanmoqdalar.

Yosh mamlakatning hayotida katta miqdordagi 6,5 mln aholi band bo'lgan jismoniy tarbiya o'ziga hos o'rin tutadi. Ular 145000 jamoa asoslarini tashkil etadi.

Respublikada paraolimpiya sportlarini rivojlantirishga katta e'tibor qaratilmoqda. Uning bazasini kengaytirishda nafaqat muassasa va jamoat tuzilmalari, balki O'zR ijtomoiy taminoti Vazirligi, Respublika nogironlar jamiyati, Xalqaro Qizil Xojning hududiy vakolatxonalar faoliyatlarining asosiy yo'nalishlaridan biri bo'lmoqda.

Milliy Sport

O'zbek halqi ko'p asrlardan beri o'zining O'zbekiston Milliy sporti bo'lmish kurash, belbog'li kurash, turon va boyqo'rg'on asoschilari bo'lgan jangchi polvonlari va afsonaviy chavandozlari bilan fahrlanadi. Mustaqillik tufayli, jahonga bizning madaniy merosimiz bo'lgan milliy sport turlarimizni tanishtirish imkoniyati tug'ildi.

Agarda Yaponiya millionlab sport ishqibozalari uchun dzyudo, karate, sumo, Hitoy – ushu va kung-fu, Korea – taekvondo va sirim, Angliya – futbol, Kanada – shaybali hokkey, AQSh – beysbol, basketbol, amerika futbolining vatani deb hisoblansa, endi O'zbekiston milliy sport turlari – kurash, belbog'li kurash, turon, boyqo'rg'on va boshqalar xalqaro sport arenasida bizning davlatimizni dunyo ahliga tanitadi.

Hozirgi kunda Kurash dunyoning 50 dan ortiq mamlakatlarida taraqqiy etdi, shuningdek, chempionatlar va jahon birinchiligi hamda qit'alararo musobaqalar o'tkazilmoqda. Quvonch bilan shuni ta'kidlash lozimki, Kurashni Osiyo o'yinlari dasturiga qo'shilishi, nafaqat O'zbekistonning balki butun jahon sport taraqqiyotidagi yana bir muhim hodisalardan biri hisoblanadi.

Foydalanilgan adabiyotlar

- 1 Olamsport.com internet sayti
- 2 Vikipediya
- 3 Olypik.uz
- 4 interkomitet. uz